

[Wilhelm]

været et godt og rigtigt tidspunkt at få klaret disse ting af på, i stedet for at man blot for-tolkede sig igennem – efter min mening på kant med loven og efter alle andres mening åbenbart i hvert fald med tvivlsomme for-tolknings – uden nogen sinde at fremlægge problemet for folketinget. Jeg tror, alle kan være enige om i dag, at det havde været bedre, om man havde benyttet lejligheden, da problemet dukkede op i 1973. Men det er jo historie.

Nu kommer forslaget som bebudet, men jeg vil godt sige, at når vi nu alligevel skal til at se på dette, og da der er meget, der tyder på, at vi alligevel ikke får det til at virke før det kommende valg, bør vi gøre det ordentligt.

Jeg er ikke sikker på, at den tidligere indenrigsminister, i dag socialdemokratiets ordfører, hr. Henning Rasmussen, har ret, når han siger, at dette forslag skaber fuldstændig klarhed. Hvad med det problem, jeg rejste under beretningsafgivelsen: er stedfortræderlisten i § 50 i valgloven nu også omfattet af den ændring, man laver i § 39? Det mener jeg ikke fremgår klart, og i hvert fald burde det ikke gerne give anledning til ny fortolkningsstrid og tvivl, når problemet engang dukker op. Der står en anden fremgangsmåde i § 50, og nu flytter man bestemmelsen om de andre partistemmer under partilistesystemet op på det sted, hvor partistemmerne overhovedet bliver nævnt første gang. Det kunne man godt udlægge sådan, at så skal der altid forholdes sådan med andre partistemmer, men det er ikke nogen selvfølgelig efter teksten, og det er overhovedet ikke kommenteret i bemærkningerne. Det er én ting, jeg synes vi må have fuldstændig på det rene, fordi det vil være inkonsekvent ikke at bruge bestemmelsen for stedfortræderrækkefølgen, hvis man indfører det for kandidatudvalget.

En anden ting, jeg synes vi skal kigge på, er, at det er jo en ret stor vilkårlighed, at en sådan styrkelse af partilistesystemet kun finder sted, når der tilfældigvis er en tom kreds i amtet eller storkredsen. Det er noget, der giver mulighed for manipulation. Hvis vi tager den konkrete sag fra sidste valg, så ville den pågældende nr. 1 på listen ikke efter nogens mening have været valgt, hvis der ikke tilfældigvis var opstået en tom kreds, fordi en borgmestercandidat trak sig, og det

er dog en modbydelig vilkårlighed, man indbygger i systemet, at nogle kandidater ved at trække sig kan ændre de andre kandidaters rækkefølge meget væsentligt.

Jeg synes, at når vi nu tager fat på det, og når nu ordførerne siger, at de alle sammen er enige i, at man gerne ser partilistesystemet styrket, og når det nu i praksis kun er SF og VS, der benytter partilistesystemet, kunne man egentlig godt overlade til os i udvalget at finde ud af, hvad vi kan blive enige om. Jeg tror nemlig, vi kan blive enige om noget meget enklere end det, der står i den nuværende valglov. Jeg tror, vi kunne blive enige om helt at afskaffe alle disse overføringer osv. og i stedet sige, at partilisten er lige præcis så stærk, at de kandidater, der opnår fordelingsstallet ved egen kraft, selvfølgelig sprænger listen, mens alle andre kandidater vælges både som medlemmer og som stedfortrædere i den nummerorden, de står i på partilisten. Det ville overflødiggøre hele dette system med omregninger og overføringer og fortolkningsmuligheder og besvær, og jeg har aldrig hørt noget argument for, at de små marginaler, man flytter rundt på, hvis man gør det andet, jeg nævnte, har nogen som helst berettigelse; i hvert fald synes jeg, deres berettigelse falder noget til jorden, hvis det viser sig, at alle partier her nu synes, at det er bedst i overensstemmelse med partilistesystemets hensigt, som hr. Henning Rasmussen sagde, at styrke den nummerorden, som partierne giver deres kandidater.

Det er klart, at vælgerne skal have den indflydelse, som de også har i dag, at hvis de lader en kandidat ligefrem sprænge partilisten i den forstand, at han eller hun ved egen kraft opnår fordelingsstallet, må den pågældende gå forud for alle andre. Men derefter kunne man godt undgå hele dette beregningscirkus ved at sige: sprænger man ikke partilisten på denne overbevisende måde, så holder listen i den nummerorden, den er opstillet i af partiet. Vi vil godt have den mulighed drøftet og undersøgt under udvalgsbehandlingen.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg vil gerne takke for den velvillige behandling, dette lovforslag har fået. Jeg skal af gode grunde ikke gå ind i forhistorien, men jeg er meget klar over, at der forud for